

Multi tasking

Multitasking is een interessant fenomeen. Het past inderdaad, zoals de tentoonstellingsmakers stellen, in het huidige informatietijdperk. Communicatie loopt over verschillende lagen door elkaar.

De kunstwerken in de expositie 'Multitasking' presenteren echter totaal verschillende vormen van multitasking. De multitasking die de kunstwerken presenteren, presenteert multitasking niet op de wijze zoals het theoretisch, als begrip, in ons dagelijks taalgebruik wordt opgevoerd. Het presenteert veeleer multitasking als middel voor kritiek (Bill Shakelford), als vorm voor discursieve bemiddeling (Marius Watz/Christine Wolfe), als totaalervaring (Nathalie Bruys), als menselijke fysiekmentale beperking (Lars Siltberg, Bernadette Clausberger/Jana Krause/Hannah Starcke, Stefan Panhans, Adrian Piper, Yves Netzhammer, Sushan Kinoshita), als mogelijkheid voor mapping (Constantin Luser, Warren Niedich) en als ruimtelijk gegeven (Lars Tunbjörk, IEPE, Irène Hug). Het werk van Cory Arcangel, een abstract filmpje waarin het tijdelijk geheugen van een computer de verf voor het kleurenpalet vormt, kan ik in het geheel niet plaatsen.

Drie van de vormen komen meermaals ten tonele: 1. multitasking als menselijke, fysiekmentale beperking, 2. multitasking als ruimtelijk gegeven en 3. multitasking als mogelijkheid voor mapping. Hier buiten vallen Nathalie Bruys, met haar esoterische totaalervaring, Marius Watz/Christine Wolfe met hun discursieve presentatie van slogans en theoretische citaten, multitasking als protagonist voor concentratie (Fischli/Weiss), multitasking als middel van kritiek, wat Bill Shakelford presenteert met zijn computer die de spam print en direct door de papiervernietiger haalt en Cory Arcangel.

1. Multitasking als menselijke, fysiekmentale beperking.

Als mens willen we veel en wordt ons veel aangeboden. We kunnen echter niet alles. Ik zou een taal cursus willen volgen, muziek willen spelen, boeken willen schrijven, meer geld verdienen en wat al niet meer. Ik moet selecteren in mijn behoeften en in mijn capaciteiten. Zowel mentaal als fysiek kunnen we niet alles tegelijk. Dat is, zeker in deze tijd van vrije tijd en aanbod van mogelijke preoccupaties die in activiteit zijn om te zetten, zeer nadrukkelijk aanwezig. Als mens weet ik af en toe niet meer precies waar ik nu voor moet kiezen, wat ik moet selecteren als preoccupatie, en wat ik dan moet gaan doen. Meestal echter lopen dingen in elkaar over en zit je al tot over je oren in allerhande zaken die al dan niet voorzien waren. Vaak gaan dingen goed, vaak ook niet. Het grip op het nu ontglipt ons maar al te vaak. Soortgelijke conclusie geeft ook het geluidsstuk van Adrian Piper, die met steeds korter tussenpose het woord 'Now' uitsprekt.

Stefan Panhans daarentegen probeert het maximale uit het nu te halen. Het personage, en face vertoont op film, spreekt razendsnel zijn teksten uit, wat een enorm opgejaagd, gestrest gevoel geeft ondanks het feit dat de man stil staat. Uiterlijke rust hoeft geen innerlijke rust te betekenen.

Sushan Kinoshita presenteert met haar hermetische spelregels een duidelijke structuur: wanneer men een woord uit wil spreken legt men een blanco kaartje neer. Wanneer men nogmaals dat woord wil uitspreken, legt men een nieuw blanco kaartje op het blanco kaartje dat werd neergelegd toen men de voorgaande keer dat woord uitsprak. Net als bij het spel memory gaat dit ooit fout. Als mens zijn we niet hermetisch, zijn we geen computer.

In hoeverre kun je je menselijkheid uitschakelen? In hoeverre kun je alles conditioneren? Bernadette Clausberger/Jana Krause/Hannah Starcke proberen het menselijk gezicht uit de handeling te halen. Twee personen werden door hen in een proefopstelling gebracht waarin zij zonder gezichtsexpressie teksten moesten herhalen. Met deze conditionering werd het menselijk gezicht weggevaagd, wat toch niet altijd lukte.

Niet alles kan. Ooit was ik razend gefascineerd door het feit dat mensen feitelijk, op basis van hun fysiek, kunnen jongleren met drie ballen. Mij lukte dat niet, wat me formeel onjuist leek waarop ik aan het oefenen ging en ik met wat training van 'balgevoel' het inderdaad toch bleek te kunnen. Lars Stilberg toont deze beperkingen op fysiek vlak. Hij schrijft tegelijkertijd met zijn beide handen en voeten op een bord, wat niet lukt. Leggen we de grenzen van ons fysieke kunnen te hoog? Zou ik inderdaad niet tegelijkertijd deze tekst moeten typen, telefoontjes moeten plegen en mails moeten beantwoorden?

Dit spel kan ook geëxtrapoleerd worden naar het surreële, wat Yves Netzhammer doet. In vier zeefdrukken presenteert hij een vrij abjecte relatie tussen mens en machine, waar ik geen wijs uit wordt maar waar het schijnbaar over gaat.

2. Multitasking als ruimtelijk gegeven.

Stefan Panhans presenteerde een persoon in publieke ruimte, mentaal vervuld van multitasking. IEPE presenteert een absurde overgang van geestelijke naar fysieke ruimte door een boks- en schaakspel door dezelfde personen in dezelfde ring achter elkaar te doen plaatsvinden. Fysieke en geestelijke sensaties volgen op elkaar, tonen twee karakteristieke menselijke eigenschappen in een context waar ze zelden tezamen plaatsvinden¹. Irène Hug toont ook een vervorming van spelregels in het publiek door andere teksten in de beeldtaal van billboards en uithangborden te zetten. Zowel Irène Hug als IEPE spelen met de gelaagdheid (het multitasken) van rolpatronen. Lars Tunbjörk daarentegen, registreert deze simpelweg en laat de sensatie en invulling ervan over aan de toeschouwer. Zijn foto's lijken documentair te zijn geschoten of te zijn samengebracht naar analogie van hetgeen er afgebeeld staat: veel spul, veel objecten die in gebruik zijn en verschillende doelen dienen, zoals een bord met warm eten, een telefoon tussen schouder en hoofd, een hand aan een keyboard en zo meer.

3. Multitasking als mogelijkheid voor mapping (Constantin Luser, Warren Niedich)

In de tekening van Constantin Luser zit erg veel informatie. In de tekening van Constantin Luser zit veel associatieve, tentatieve en schetsmatige informatie. De tekening van Constantin Luser is erg mooi. In de schema's van Warren Niedich zit erg veel informatie. In de schema's van Warren Niedich zitten veel hypothesen, tentatieve en schetsmatige informatie. De schema's van Warren Niedich vragen om een toelichting.

Mijn favoriete werk, eveneens buiten genoemde categorieën, is het uitdagende en hermetische werk 'Do one thing at a time', van Fischli en Weiss. Hierin roepen ze op tot concentratie. Het hangt klein aan het eind van de expositie: een perfecte plek voor dit werk want waar de expositie veel prikkels geeft, blijft het grootste deel van de vertoonde kunst afwachtend, eist ze geen specifieke focus op, afgezien van het werk van Niedich, wat om explicitering lijkt te vragen. Juist in een tijdsbestek waarin multitasking zich zo nadrukkelijk opdringt, is dit een terecht oproep aan de kijker en kunstenaar: selecteer en concentreer!

Beeld uit het Zuiden | Simon Schrikker | Approach | 4 wandschilderingen | De Overslag | 11 maart - 13 april 2008 | www.simonshrikker.com

Multitasking, te bezichtigen t/m 1 juni 2008 SM's - Stedelijk Museum 's-Hertogenbosch Magistratenlaan 100 5223 MB 's-Hertogenbosch www.sm-s.nl

¹Ik moet ook denken aan een favoriete videoclip van me, van Pavement, waarbij een bezoeker van een showrestling event, tussen de ringen en de worstle zichtbaar, met hoofdtelefoon op het nummer 'Major league' zit mee te zingen.